

Hållbarhet 2030

Brf Muraren

Uppsala

INLEDNING

Styrelsen i BRF Muraren, har sedan starten vid styrelsebytet 2022, arbetat med tre stora underhållsprojekt samt ett förändringsarbete för att skapa ny struktur, inriktning samt hur arbetet runt föreningens skulle organiseras. Styrelsens viktigaste uppgift är att prioritera en långsiktig ekonomisk planering tillsammans med underhållsplan.

Genom det underhållsarbetet som nyligen skett så har flera hållbarhetsåtgärder genom-förts. Ekonomin, utemiljön och energi-användningen har effektiviserats. Fasaden har tillförts en extra isolering för att sänka energiförbrukningen. I detta effektiviseringsarbete har Riksbyggen varit ett stort stöd och inspiration till styrelsens arbete med att utveckla olika hållbarhetsåtgärder i föreningen. I definitionen av hållbar utveckling är utgångs-punkten ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Styrelsen är ansvarig för innehåll i och underhåll av det nya hållbarhetsdokumentet. Styrelsen behandlar åtgärdsförslag och beslutar löpande om vilka åtgärder som skall genomföras för att uppnå målen. Normalt hanteras åtgärder inom ramen för föreningens ordinarie budget.

Styrelsens arbetssätt och beslutsfattande styrs av nedanstående:

Beslut ska fattas med utgångspunkt från föreningens behov, klimatnytta och åtgärdens ekonomiska påverkan under investeringens/åtgärdens livslängd. Att projekt med långsiktig lönsamhet skall prioriteras. (*Exempel på ett sådant projekt är föreningens nyss genomförda energieffektivisering*).

Dokumentet har kompletterats med föreningens miljöpolicy, se sista sidan.

Detta dokument synkroniseras med föreningens underhållsplan och utgör ett styrdokument för styrelsens långsiktiga arbete

Hållbarhetsarbetet revideras årligen

Riksbyggen har gett inspiration till att styrelsen formulerat detta hållbarhetsarbete

SYFTE MED HÅLLBARHETSPLANEN

Hållbarhetsdokumentet är stöd och hjälpmedel för styrelsen i sitt beslutsfattande för föreningen. Dokumentet skall vara ett stöd och hjälp för styrelsen att nå de mål, förebyggande arbete och effektiviseringar som styrelsen beslutar om.

Utgångspunkten tas i den breda definitionen av hållbar utveckling och omfattar:

- Ekonomisk hållbarhet
- Social hållbarhet
- Ekologisk hållbarhet

Fördelarna hos bostadsrättsföreningar som arbetar med hållbarhets- och miljöfrågor förknippas med att både miljöprestanda och att trivsel ökar. Vad man också vet är att hållbarhet förknippas med:

- Föreningens lägenheter ökar i attraktivitet
- Högre värdering av lägenheterna
- Lättare att attrahera nya styrelsemedlemmar då föreningen har en upparbetad långsiktig plan i föreningen
- Reducering av kostnader när det gäller energi, avfall och klimatförebyggande arbete kring fastigheten
- Att kunna teckna gröna lån hos bankerna

Ny teknik ska ses som ett viktigt verktyg när det är relevant. Föreningen ska inte förlita sig på gammal teknik och metoder om det påverkar föreningens ekonomi negativt. Att öka miljövinster och bli mer kostnadseffektiv är en del i utvecklingen för att föreningen ska bli mer attraktiv och ge ökade kvalitét i vår förening.

Hållbarhetsarbetet kommer årligen redovisas i föreningens årsredovisning samt på föreningens hemsida, detta för att synliggöra och medvetandegöra hållbarhetsarbetet för föreningens medlemmar.

Omvärlden – nationella miljö kvalitetsmål och kommunalt arbete

En resolution med 17 globala mål och 169 delmål skapades för en bättre värld:

AGENDA 2030 – är en handlingsplan för människor, planeten och vårt välbefinnande. Alla mål är lika viktiga!

Sveriges miljömål för att nå AGENDA 2030 målen:

Sveriges miljömål beslutas av riksdagen. Sveriges mål är de nationella mål som bidrar till att vi uppnår den ekologiska dimensionen av de globala målen för hållbar utveckling som ingår i AGENDA 30.

Sveriges miljömål visar konkret vad det är Sverige ska göra nationellt och internationellt för att nå AGENDA 30. Sveriges miljömål gäller dock den svenska miljöns kvalitet, även om miljöproblem i Sverige beror på negativ påverkan både inom och utanför landets gränser.

Länsstyrelsen i Uppsala län.

Uppgiften för Länsstyrelsen är att samordna det regionala arbetet med miljömålen. För att få genomslag arbetar länsstyrelsen med kommunen, näringslivet och frivilliga organisationen/personer för att få genomslagskraft i länet och att miljön skall bli bättre.

Länsstyrelsen ansvarar för att beslut som tagits från riksdagen och regeringen genomförs i länet och samordnar den statliga verksamheten. När det gäller länets utveckling ska dom tillvarata och arbeta för både enskilda människor och samhällets intressen.

Länsstyrelseinstruktionen (SFS 2007:825)

Uppsala - övergripande mål för ett klimatneutralt Uppsala 2030 och ett klimatpositivt Uppsala senast 2050

Uppsala har som mål att vara en klimatneutral välfärdskommun. En regional, nationell och internationell föreningspunkt för klimatomställning i samklang med AGENDA 2030 målets övergripande princip ”*ingen ska lämnas utanför*”.

Uppsala kommun har fattat ett övergripande beslut om miljö- och klimatmål. Uppsala ska vara klimatneutrala 2030 och ett klimatpositivt Uppsala 2050 samt att utsläpps av växthusgaser måste fortsätta minska. Detta skall ske samtidigt som invånarantalet i Uppsala förväntas öka, från 220 000 till 350 000 invånare, och där 70 000 nya jobb skall skapas fram till 2050.

(Revidering av de övergripande målen sker årligen)

Bostadsrättsföreningen

Föreningen äger fastigheten Sala Backe 23:1 i Uppsala kommun. Fastigheten omfattar 111 lägenheter. På fastigheten finns 4 byggnader. Tre boendehus, ett miljöhus, förråd i både källare och vind, cykelrum finns i varje hus, barnvagnsförråd finns i källare hus 14 och 18.

Föreningen har tre vanliga tvättstugor med tillhörande torkrum och grovtvättstuga. Fastigheten har en stor innergård med gräsmatta, flera grillplatser, lekplats och planteringar efter alla husväggar. Till fastigheten finns 54 parkeringsplatser utomhus och 14 varmgarage. Byggnaderna uppfördes 1956 - 1957. Föreningen ligger i centrala Salabacke med gångavstånd till köpcentra, skolor, vårdcentral, utomhusgym och flera större parker.

HÅLLBARHETSMÅL

Inledning

Föreningens viljeinriktning i hållbarhetsarbetet formuleras inom fem prioriterade områden. Dessa områden har en tydlig koppling till föreningens underhållsplan ur

- effektiviseringssynpunkt
- miljöpåverkan
- ekonomi

Samordning med föreningens underhållsplan

Föreningens under- och hållbarhetsplan är styrelsens viktigaste dokument och utgör styrelsens styrdokument. De är hjälpmedel för styrelsen i sitt beslutsfattande avseende budget, projekt- och miljömål.

Konsekvenser av åtgärder, enligt Brf Murarens underhållsplan, kan innebära positiva och negativa följder på miljön. Till de negativa hör materialförbrukning medan det långsiktiga fördelarna är miljövinster och effektiviseringar.

Inför större underhåll enligt underhållsplan görs upphandlingar som beskrivs under rubriken *upphandlingar och inköp*. Detta för att minimera det långsiktiga klimat-avtrycket.

ENERGI – EL OCH UPPVÄRMNING

All energi som människor använder har en miljöpåverkan som bör vägas mot den nytta den ger. Energiproduktion påverkar miljön i olika utsträckning. Förnybar energi som exempelvis vatten, sol och vindkraft, har minst påverkan. Icke förnybar energi som exempelvis kol, olja, bensen och naturgas har stor miljöpåverkan.

Energianvändning skall baseras på förnybar energi som helst skall produceras av oss själva som förening. En energieffektivisering medför också att en ny energideklaration behöver genomföras. Åtgärder som påverkar kalkyl och energiklass ger föreningen en bättre energiklassning som gör fastighet och den enskilda bostaden mer attraktiv.

Nuläge

Föreningens undercentral (UC), består av pumpar-ventiler-värmeväxlare-rör och styrsystem, arbetar tillsammans för att överföra värme/kyla från energisystemet. Byttes ut vid starten av energieffektiviseringen. Arbetet med att energieffektivisera föreningens fastighet påbörjades 2023 av INDOOR ENERGY som skötte hela entreprenaden. Projektet slutförs 2025.

Genom energieffektiviseringen bidrar föreningen miljömässigt genom en minskad energianvändningen, en optimerad värmekurva och drift. Föreningen får sänkta energikostnader för uppvärmningen som bidrar till att skapa en hållbar ekonomi.

Mål

- Ny energideklaration kommer genomföras senast 2026.
- LED belysning skall vara genomförd i hela föreningens senast 2027.
- Föreningen bör alltid prioritera lösningar som innebär återanvändning av armaturer när det är möjligt
- IMD, individuell mätning och debitering skall vara installerad senast 2025.
- Uppföljning av värmekurva och energikostnader följs upp 4 gånger/år
- AI styrning av undercentralen genomförd senast 2025
- Uppföljning av energiförbrukningen två gånger per år.
- Installation av laddboxar skall vara genomförd senast 2026/2027

EKONOMISK HÅLLBARHET

Ekonomisk hållbarhet handlar om att hushålla med resurser och ta ett långsiktigt ansvar. ”Den ekonomiska tillväxten får ej ske på bekostnad miljömässig och social hållbarhet”. Den ger hjälp för styrelsen och skapar en norm för god föreningsstyrning och hög ambitionsnivå. Med hållbarhet avser vi både miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

Nuläge

Styrelsens arbete med att skapa en långsiktig stabilitet för föreningens påbörjades 2023. Aktuella dokument för ekonomin saknades det avsåg underhåll och ekonomi på lång sikt som ej fanns. Det saknades strategier för hur föreningens skulle spara inför kommande underhåll. Det fanns inte några finansieringsstrategier.

Mål

- Underhållsplanen revideras årligen
- Flerårsbudget- och framåtriktat sparande utgör en grundstrategi för styrelsens arbete med att säkerställa att kapital avsätts för långsiktigt underhåll
- Förebyggande arbete genom regelbundna fastighets- och lägenhetssiktningar finns nu i avtal med föreningens förvaltare
- Energieffektivisering följs upp kvartalsvis
- Investera i hållbar teknik när det är relevant
- Klimatförebyggande åtgärder
- Uppföljning av nyckeltal
- Uppföljning driftskostnaderna årligen

Återbruk/återvinning (Avfallshantering)

Fastighetsnära insamling, FNI, är ett lagkrav från och med januari 2027. Det innebär att alla Uppsalas hushåll ska kunna få restavfall, matavfall, tidningar, plast- och papper, samt metall- och glasförpackningar hämtade vid fastighetsgränsen eller i nära anslutning till den.

Uppsala kommuns avfallsplan är ett viktigt verktyg för att utveckla avfallshanteringen och skapa cirkulära resursflöden (ett sätt att minska miljöpåverkan från varor och tjänster under deras livscykel).

Avfallssortering är en värdefull resurs om det hanteras på ett riktigt sätt. Att optimera avfallshanteringen med cirkulära lösningar spar tid, pengar och resurser. Nya regler om avfallshantering kommer hela tiden varför det är viktigt att hela tiden revidera informationen till föreningens medlemmar.

Genom att minska mängden övrigt hushåll som går till förbränning minskar belastningen på miljön. Att källsortera avfall som plast, kartong, glas, papper (tidningar) och metall, som går till återvinning är resurseffektivt. Matavfall som källsorteras från det övriga hushållsavfallet nyttiggörs genom biogasproduktion.

Avfallstrappan, se nedan, visar hur avfall ska tas om hand. Den är en del av ett EU-direktiv och innehåller fem nivåer. Steg1 = bäst och steg 5 vad som bör undvikas.

- 1 Förebygga
- 2, Återanvändning
- 3, Materialåtervinna
- 4, Energiåtervinning
- 5, Deponi (= soptipp)

Nuläge

I föreningens miljöhus finns kärl för källsortering av tidningar, fraktionerna papper, plast, glas, metallförpackningar, matavfall (bruna kärl) och övrigt hushållsavfall (gröna kärl).

Föreningen har sedan flera år en egen container för att kunna erbjuda medlemmar möjligheter att slänga grovsopor som sedan sorteras och återvinns.

I närheten till Brf Muraren finns på Arkgatan 14 Fyrislunds återvinningsstation där man kan lämna större förpackningar av kartonger och plast eller farligt avfall.

För information om omhändertagande av vitvaror, trädgårdsavfall, färg och grov-avfall se Uppsala vattens hemsida <https://www.uppsalavatten.se>

Mål

- Mängden övrigt hushåll skall minska genom en bättre utsortering av fraktioner som går till återvinning. Fokus skall läggas på att matavfall- och plast sorteras rätt.
- Information skall delas ut boende samt till alla nya medlemmar om föreningens avfallssortering
- Information om att textilier skall slängas vid återvinningscentral från 2025-01-01

Upphandling och inköp

I samband med upphandlingar av varor och tjänster påverkar vi miljön. Syftet är att i mesta möjliga mån påverka och skapa hållbara resursflöden, fokus på utfasning, där föreningen har möjlighet att påverka. Detta kan göras genom att ställa krav på miljö-vänliga varor och tjänster vid upphandlingar och entreprenader.

Nuläge

Föreningen siktar på långa relationer med sina leverantörer och föreningens ser dem som partners. Dessa partners utsätts för upphandlingar vid förnyelse av avtal. Det är därför oerhört viktigt att föreningen har krav på

- Tydliga avtalsvillkor
- Tydliga tidsramar
- Miljökrav
- Hållbarhetskrav

Mål

- Vid alla upphandlingar skall föreningen ställa miljökrav när det är möjligt och relevant
- Att föreningens entreprenörer använder byggvarubedömningen för miljö-bedömning av byggprodukter vid renovering.
- Vid renovering ska avfall hanteras enligt Sveriges byggindustriers riktlinjer för avfallshantering
- Information till boende om hur byggnadsavfall skall sorteras

Utomhusmiljö - ekologi

Nuläge

Brf Muraren har en utemiljö med generösa gröna ytor. Styrelsen kommer att komplettera dessa ytor med träd och växter för att gynna den biologiska mångfalden. Det bidrar till artrikedom av insekter som i sin tur bidrar med värdefulla kretsloppstjänster.

Utemiljön, är ett av fem prioriterade hållbarhetsområdena, som föreningen prioriterar. Föreningen tar härmed ett tydligt steg mot att utveckla miljön i föreningen/utemiljön. Att öka den biologiska mångfalden ” *ett samlingsbegrepp för all den variation som finns mellan och inom arter och livsmiljön på jorden*”. Exempel på detta är att skapa förutsättningar för insekter, fåglar, ängar, växter med mera:

Ekologi innebär att föreningen lyckas behålla en biologisk mångfald som är avgörande för att ekosystem ska fungera och göra nytta. Det innebär att rena vatten och luft, lagra kol och pollinera våra grödor.

Mål

- Klimatanpassning av fastighet och utemiljö
- Öka den biologiska mångfalden
- All utebelysning ska vara LED baserad senast 2027
- Öka tryggheten genom att komplettera rådande belysningen med pollare på gården senast 2026 samt väggbelysning gavel på hus 16A
- Yta gavel 16 (Insektsstad skall vara påbörjad 2025 och slutföras 2026)??

- Installation av pollare skall vara påbörjad 2025 och vara slutförd senast 2026
- Plantering av träd och rabatter 2025

DOKUMENT

Brf Murarens verksamhet styrs och följs upp av följande dokument. Dokumenten kommer att finnas på Brf Murarens hemsida www.brfmuraren.se

- Stadgar
- Årsredovisning
- Ekonomisk plan
- Hållbarhetsplan och miljöpolicy
- Informationsbrev
- Ordningsregler

KÄLLOR OCH LÄNKAR

- Brf Muraren hemsida
www.brfmuraren.se
- FN AGENDA 2030, 17 globala mål
<https://globalamalen.se/om-globala-malen/>
- Regeringen - Sveriges miljömål AGENDA 2030
<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>
- De 16 svenska miljö kvalitetsmålen
<https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/>

- Länsstyrelsen
<https://www.lansstyrelsen.se/uppsala.html>
- Miljöarbete Uppsala kommun
<https://www.uppsala.se/kommun-och-politik/sa-arbetar-vi-med-olika-amnen/sa-arbetar-vi-med-miljo-och-klimat/>
- Ragn-sells
<https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/sveriges-miljomal/>
- Klimatneutralt Uppsala
<https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/sveriges-miljomal/>

Miljöpolicy

Miljöpolicy beskriver föreningens viljeinriktning på miljöområdet och är vägledande för föreningens verksamhet. Som bostadsförening påverkar vi miljön i samband med den löpande driften av föreningen och i samband med användandet av föreningens ytor. Som förening skall vi sträva efter att minska den negativa och öka den positiva miljöpåverkan genom att:

- Föreningen ska kontinuerligt arbeta med förbättringsåtgärder för att minska föreningens användning av värme, el, vatten, kemikalier samt minska mängden hushållsavfall.
- Vid upphandling skall krav på god miljö alltid vägas in när det är möjligt och relevant
- God utomhusmiljö för de boende och goda livsmiljöer för djur, fåglar, bin och fjärilar, skall vara en prioriterad del av föreningens arbete med utomhusmiljön
- Föreningen skall påvisa sambandet mellan miljövinster och ekonomiska besparingar när det är möjligt
- Föreningens hemsida skall kontinuerligt bidra med information och ge de boende information om hur de själva kan förbättra arbetet med aktuella miljöfrågor
- I en bostadsrättsförening måste man väga individuella önskemål och initiativ mot det gemensamma bästa. I vår förening tar vi ett gemensamt ansvar och visar omtanke och hänsyn mot varandra och vår miljö
- Föreningen prioriterar, enligt svenska målen, avfall/biologisk mångfald/farliga ämnen/utveckling hållbar utemiljö

Miljöpåverkan och miljömålen

- Energianvändning

- Vattenanvändning
- Ventilation och avfallshantering
- Kemikalier och drivmedel
- Ekologi
- Infrastruktur
- Upphandlingar
- Samordning med föreningens underhållsplan